

แนวทางการจัดการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงกีฬาด้วยจักรยาน ณ ศูนย์ศึกษาธรรมชาติและท่องเที่ยวเชิงนิเวศเจ็ดคด-โป่งก้อนเส้า จังหวัดสระบุรี

กรรณิการ์ เทพพงษ์*

นภาพร ทศนัยนา**เสกสรรค์ ทองคำบรรจง**รังสฤษฎ์ จำเริญ**

บทคัดย่อ

การวิจัยมีวัตถุประสงค์ เพื่อสร้างแนวทางการจัดการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงกีฬาด้วยจักรยาน ณ ศูนย์ศึกษาธรรมชาติและท่องเที่ยวเชิงนิเวศเจ็ดคด-โป่งก้อนเส้า จังหวัดสระบุรี มีขั้นตอนดำเนินการวิจัย 3 ขั้นตอน คือ 1) สำรวจและวิเคราะห์สภาพปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงกีฬาด้วยจักรยาน 2) สร้างแนวทางการจัดการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงกีฬาด้วยจักรยาน 3) ตรวจสอบยืนยันการนำแนวทางการจัดการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงกีฬาด้วยจักรยานไปปฏิบัติ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) จำนวน 6 ท่าน แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi-structured interview) และแบบสอบถามความคิดเห็นกับกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการจัดการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงกีฬาด้วยจักรยาน ณ ศูนย์ศึกษาธรรมชาติและท่องเที่ยวเชิงนิเวศเจ็ดคด-โป่งก้อนเส้า จังหวัดสระบุรี ประกอบด้วย 4 ด้าน คือ 1) ด้านการวางแผน จำนวน 6 ข้อ 2) ด้านการจัดองค์กรจำนวน 5 ข้อ 3) ด้านการนำไปปฏิบัติจำนวน 10 ข้อ และ 4) ด้านการควบคุม จำนวน 4 ข้อ ผลการวิจัยมีความเหมาะสมในการนำไปปฏิบัติและสามารถนำเสนอเป็นแนวทางการจัดการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงกีฬาด้วยจักรยานให้แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อไป

คำสำคัญ : แนวทางการจัดการส่งเสริม การท่องเที่ยวเชิงกีฬาด้วยจักรยาน

*นิสิตปริญญาโท สาขาวิทยาศาสตร์การออกกำลังกายและการกีฬา มหาวิทยาลัยบูรพา

**รองศาสตราจารย์ ดร. สาขาวิทยาศาสตร์การออกกำลังกายและกีฬา มหาวิทยาลัยบูรพา

ติดต่อผู้พิมพ์ : กรรณิการ์เทพพงษ์ E-mail: M3kannikar@live.com มือถือ: 061-1936262

รับบทความ 12 พฤษภาคม 2563 แก้ไขบทความ 9 มิถุนายน 2563 ตอรับ 29 สิงหาคม 2566

The Management Guideline to Promote the Sport Tourism with Bicycle at Jedkod – Pongkonsao Natural Study and Ecotourism Center Saraburi

Kannika Theppong^{*}

Nopporn Tasanaiana^{**} Seksan TongkamBanjong^{**} Rangsarit Jumroen^{**}

Abstract

The objective of research was to develop the management guideline to promote the sport tourism with bicycle (MPSTB) at Jedkod-Pongkonsao Natural Study and Ecotourism Center Saraburi. There were 3 steps for conducting research: 1) to survey and analyze the existing problems, threats and suggestions in promoting the sport tourism with bicycle, 2) to create the MPSTB and 3) to verify and confirm of the implementation of the created guideline. The semi-structure interview was used to collect the data by using interview with 6 key informants and then the rating scale questionnaires, with stakeholders.

The result of the research found that the MPSTB at Jedkod - Pongkonsao Natural Study and Ecotourism Center Saraburi consisted of four areas, there were 1) planning consist of six items, 2) organizing consist of five items, 3) implementing consist of ten items and 4) controlling consist of four items. Moreover, the research showed that the management guideline was feasible for implementation and it could be presented to the concerned agencies to apply into practice.

Keywords: management guideline to promoting, sport tourism with bicycle

^{*}Master's degree student, Burapha University

^{**}Associate Professor, Burapha University

Contract: Kannika Theppong E-mail.: M3kannikar@live.com Mobile: 061-1936262

Received May 12, 2020 ; Revised June 9, 2022 ; Accepted August 29, 2023

บทนำ

ปัจจุบันอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของประเทศไทยได้เข้ามามีบทบาทสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ เนื่องจากธุรกิจด้านท่องเที่ยวสร้างรายได้หลักเข้าประเทศเป็นอันดับหนึ่ง (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2560) จากแนวโน้มการขยายตัวที่สูงขึ้นย่อมส่งผลให้ธุรกิจการผลิตสินค้าและบริการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องขยายตัวขึ้นเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ ซึ่งก่อให้เกิดการจ้างงานและยังเป็นกลไกที่สำคัญในการกระจายรายได้สู่ภูมิภาค (อานนท์ สีดาเพ็ง, 2559) โดยการขยายตัวของการท่องเที่ยวที่สูงขึ้นนั้น ทำให้เกิดการท่องเที่ยวที่หลากหลายรูปแบบ เช่น การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ การท่องเที่ยวผจญภัย การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและการท่องเที่ยวเชิงกีฬา

การท่องเที่ยวเชิงกีฬาถือว่าการท่องเที่ยวอีกรูปแบบหนึ่งที่มีความได้รับความนิยมมากขึ้น เนื่องจากคนรุ่นใหม่ได้หันมาใส่ใจดูแลสุขภาพและให้ความสำคัญกับการเล่นกีฬา และออกกำลังกาย จึงก่อให้เกิดแนวคิดของกิจกรรมการท่องเที่ยวในเชิงกีฬา ซึ่งรูปแบบของกิจกรรมจะมุ่งเน้นให้นักท่องเที่ยวได้ออกกำลังกายและเล่นกีฬา ในขณะเดียวกันก็ได้รับความเพลิดเพลิน โดยเฉพาะกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงกีฬาที่สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวทั้งภายในประเทศและต่างประเทศให้เข้าร่วมกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงกีฬามีมูลค่าทางเศรษฐกิจที่สูงมากขึ้น ซึ่งส่งผลดีในการกระตุ้นเศรษฐกิจและพัฒนาเศรษฐกิจ (กมลวรรณ กาญจนกิตติ, 2545)

การท่องเที่ยวด้วยจักรยาน ถือว่าเป็นการท่องเที่ยวเชิงกีฬาอีกรูปแบบหนึ่งที่ได้รับกระแสนิยมเป็นจำนวนเพิ่มขึ้นต่อเนื่องอย่างเห็นได้ชัดในปี 2557 กล่าวคือ ประเทศไทยมีจำนวนผู้ใช้จักรยานเพื่อการท่องเที่ยวมากถึง 320,000 คน สร้างรายได้ด้านการท่องเที่ยวกว่า 1,100 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 11 ของจำนวนนักท่องเที่ยวด้วยจักรยานทั้งหมด โดยในปี 2559 สามารถสร้างมูลค่าได้ 7,800 ล้านบาท โตขึ้น 20% (Marketeer Team, 2015) จึงนับได้ว่า การท่องเที่ยวด้วยจักรยาน ถือว่าเป็นทางเลือกหนึ่งในการของการส่งเสริมการท่องเที่ยว เพื่อเป็นการส่งเสริมกิจกรรมในการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและเป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจ ในการส่งเสริมการท่องเที่ยวด้วยกิจกรรมการปั่นจักรยานที่สามารถเป็นมากกว่าการท่องเที่ยวและการกีฬาโดยเฉพาะในแง่ของการท่องเที่ยวนั้น การปั่นจักรยานทำให้นักท่องเที่ยวได้รู้จักสถานที่ นักท่องเที่ยวจะสามารถสัมผัสเส้นทางธรรมชาติในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และยังเป็นการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม มีโอกาสพบเห็นวิถีชีวิตชุมชน มีส่วนเข้าไปสนับสนุนสินค้าท้องถิ่นสามารถก่อให้เกิดรายได้แก่ชุมชน

จังหวัดสระบุรีได้กำหนดแผนการพัฒนาจังหวัดสระบุรีในปี พ.ศ. 2561-2564 ที่มุ่งเน้นพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวภายในจังหวัดให้มีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น เพื่อเป็นการยกระดับจังหวัดสระบุรีให้เป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่โดดเด่นและเป็นที่น่าสนใจ ซึ่งสอดคล้องกับ นโยบายการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวที่รัฐบาลได้กำหนดยุทธศาสตร์ไว้ (แผนพัฒนาจังหวัดสระบุรี 2561-2564) แสดงให้เห็นว่าจังหวัดสระบุรีได้เห็นความสำคัญที่จะพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวให้ดียิ่งขึ้น การท่องเที่ยวด้วยจักรยานในจังหวัดสระบุรี นั้นถือว่าเป็นจุดกลางของจังหวัดใกล้เคียงที่ชาวนักปั่นจักรยานได้ให้ความสนใจ

ในการเข้ามาใช้บริการพร้อมทั้งมีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่ดึงดูดนักท่องเที่ยว คือ ศูนย์ศึกษาธรรมชาติและท่องเที่ยวเชิงนิเวศเจ็ดคด-โป่งก้อนเส้า เป็นจุดรวมของแหล่งท่องเที่ยวบริเวณใกล้เคียง เช่น อ่างเก็บน้ำซับป่าว่าน น้ำตกเจ็ดคดเหนือ กลาง ใต้ เจ็ดคดใหญ่ และน้ำตกโกรกอีตึก เป็นน้ำตกที่สวยงามมากมีความสูงถึง 7 ชั้น มีสถานที่กางเต็นท์พักแรม และมีเส้นทางจักรยานที่หลากหลายรูปแบบที่ครอบคลุมทั่วบริเวณศูนย์ศึกษาธรรมชาติและท่องเที่ยวเชิงนิเวศเจ็ดคด-โป่งก้อนเส้า เพื่อไปยังจุดชมวิวมืองแก่งคอยในแต่ละเส้นทางจะมีน้ำตกเป็นจุดพักของนักท่องเที่ยว จึงทำให้ศูนย์ศึกษาธรรมชาติและท่องเที่ยวเชิงนิเวศเจ็ดคด-โป่งก้อนเส้า เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สมบูรณ์และเหมาะสมในการส่งเสริมการ และพัฒนาเป็นการท่องเที่ยวเชิงกีฬาได้ แต่ปัจจุบัน พบว่า ปัญหาในการจัดการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงกีฬายังขาดอยู่ในหลาย ๆ ด้าน ได้แก่ ขาดการรับรู้ความเข้าใจในการท่องเที่ยวเชิงกีฬา การบูรณาการร่วมกันจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดการส่งเสริมและพัฒนากีฬาท่องเที่ยว และขาดการนำเสนอแหล่งท่องเที่ยวให้เป็นที่น่าสนใจในการเข้าใช้บริการ ถือว่าเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้นักท่องเที่ยวที่เข้ามาใช้บริการไม่ได้รับความสะดวกสบายในหลาย ๆ ด้าน และไม่จูงใจให้เข้าใช้บริการเท่าที่ควร

จากที่เหตุผลที่กล่าวมา ผู้วิจัยซึ่งมีภูมิลำเนาในจังหวัดสระบุรี มองเห็นถึงความสำคัญที่จัดทำงานวิจัยเรื่องแนวทางการจัดการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงกีฬาดด้วยจักรยาน ณ ศูนย์ศึกษาธรรมชาติและท่องเที่ยวเชิงนิเวศเจ็ดคด-โป่งก้อนเส้าจังหวัดสระบุรี เพื่อเป็นแนวทางในการส่งเสริมการท่องเที่ยวและพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงกีฬา เพื่อสร้างรายได้ให้แก่พื้นที่และชุมชนให้เกิดประโยชน์มากขึ้น เสนอแนวทางให้แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้เห็นถึงความสำคัญในการมีส่วนร่วมที่จะส่งเสริมและพัฒนากีฬาท่องเที่ยวให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลที่เป็นรูปธรรมโดยมีศักยภาพต่อการขยายตัวของการท่องเที่ยวในระยะยาวเป็นผลก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในประเทศไทยได้ในอนาคต

วัตถุประสงค์ของงานวิจัย

เพื่อสร้างแนวทางการจัดการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงกีฬาดด้วยจักรยาน ณ ศูนย์ศึกษาธรรมชาติและท่องเที่ยวเชิงนิเวศเจ็ดคด-โป่งก้อนเส้า จังหวัดสระบุรี

วิธีดำเนินการวิจัย

วิธีการดำเนินการ	ผลที่ได้รับ
1) สํารวจข้อมูลพื้นฐานของศูนย์ศึกษาธรรมชาติเจ็ดคดโป่งก้อนเส้า ภายใต้กรอบแนวคิดการบริหารจัดการ POLC, ส่วนประสมทางการตลาดบริการ 7P's และ องค์ประกอบ การท่องเที่ยว 6'A โดยการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informant) 6 ท่าน ร่วมกับการทบทวนเอกสารที่เกี่ยวข้อง	กรอบเนื้อหาที่เป็นแนวทางการสร้างแบบสอบถาม

พร้อมวิเคราะห์สภาพแวดล้อมโดยใช้ PESTLE/SIPOC เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานของศูนย์ศึกษาระรรมชาติเจ็ดคด-โป่งก้อนเส้าภายใต้กรอบที่กำหนดไว้

2) นำเนื้อหาที่ได้มาจัดประเภทอย่างมีระบบเพื่อสร้างเป็นข้อคำถามที่ใช้ในการวิจัย ตรวจสอบคุณภาพโดยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน พร้อมปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ	แบบสอบถามที่ผ่านการพิจารณาคุณภาพและพร้อมนำไปใช้
3) นำแบบสอบถามไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียตามเกณฑ์ที่ผู้วิจัยกำหนด ตรวจสอบความถูกต้อง ความครบถ้วน ของข้อมูลภายในแบบสอบถาม	ผลการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามที่ถูกต้องและเหมาะสมที่นำไปวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ
4) ร่างแนวทางการจัดการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงกีฬาด้วยจักรยาน ณ ศูนย์ศึกษาระรรมชาติและท่องเที่ยวเชิงนิเวศเจ็ดคด-โป่งก้อนเส้า จังหวัดสระบุรี	แนวทางการจัดการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงกีฬาด้วยจักรยาน ณ ศูนย์ศึกษาระรรมชาติและท่องเที่ยวเชิงนิเวศเจ็ดคด-โป่งก้อนเส้า จังหวัดสระบุรี
5) ตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการจัดการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงกีฬาด้วยจักรยาน ณ ศูนย์ศึกษาระรรมชาติและท่องเที่ยวเชิงนิเวศเจ็ดคด-โป่งก้อนเส้า จังหวัดสระบุรี	ปรับปรุงแนวทางแนวทางการจัดการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงกีฬาด้วยจักรยาน ณ ศูนย์ศึกษาระรรมชาติและท่องเที่ยวเชิงนิเวศเจ็ดคด-โป่งก้อนเส้า จังหวัดสระบุรี พร้อมทั้งข้อเสนอแนะ

กลุ่มประชากร กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มที่ 1 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักในการสัมภาษณ์ ได้แก่ บุคลากรในหน่วยงานภาครัฐที่มีส่วนเกี่ยวข้องจำนวน 6 ท่าน เกี่ยวกับการสร้างแนวทางการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงกีฬาด้วยจักรยาน ณ ศูนย์ศึกษาระรรมชาติเจ็ดคด-โป่งก้อนเส้าจังหวัดสระบุรี โดยใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยกำหนดคุณสมบัติประสบการณ์ทำงานไม่น้อยกว่า 3 ปี

กลุ่มที่ 2 กลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ได้แก่ เจ้าหน้าที่ศูนย์ นักท่องเที่ยว ประชาชนในพื้นที่และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ที่ตอบแบบสอบถามความคิดเห็น โดยใช้หลักเกณฑ์การเลือกแบบพิจารณา (Judgment Sampling) ตามดุลพินิจของผู้วิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi-structured interview) และแบบสอบถามความคิดเห็นแบบมาตราส่วน (Rating Scale) ประเมินค่า 5 ระดับคำตอบในการตอบ แต่ละข้อคำถามตามค่าสถิติที่ให้ไว้สำหรับค่าน้ำหนักความคิดเห็นกำหนดไว้ ดังนี้

- 5 หมายถึง ความคิดเห็นในระดับ มากที่สุด
- 4 หมายถึง ความคิดเห็นในระดับ มาก
- 3 หมายถึง ความคิดเห็นในระดับ ปานกลาง
- 2 หมายถึง ความคิดเห็นในระดับ น้อย
- 1 หมายถึง ความคิดเห็นในระดับ น้อยที่สุด

โครงสร้างของแบบสอบถามประกอบด้วย

- ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
- ตอนที่ 2 เป็นข้อคำถามความคิดเห็น
- ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

การวิเคราะห์ข้อมูล

- 1) การวิเคราะห์เนื้อหาในแต่ละประเด็นมาจากการสัมภาษณ์กับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informant)
- 2) วิเคราะห์ข้อมูลเชิงสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistics) ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)
- 3) สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นตารางและกราฟ พร้อมคำอธิบาย
- 4) นำข้อมูลที่ได้มาร่างเป็นแนวทางการจัดการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงกีฬาด้วยจักรยาน
- 5) ได้แนวทางทางการจัดการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงกีฬาด้วยจักรยาน นำไปตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางโดยการสัมภาษณ์เชิงลึกกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informant)
- 6) นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกมาวิเคราะห์เนื้อหาโดยสรุปประเด็นที่สำคัญเพื่อให้ได้แนวทางทางการจัดการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงกีฬาด้วยจักรยาน ณ ศูนย์ศึกษาธรรมชาติและท่องเที่ยวเชิงนิเวศเจ็ดคด-โป่งก้อนเส้า จังหวัดสระบุรีที่มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติ

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยแนวทางการจัดการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงกีฬาด้วยจักรยาน ณ ศูนย์ศึกษาธรรมชาติและท่องเที่ยวเชิงนิเวศเจ็ดคด-โป่งก้อนเส้า จังหวัดสระบุรี โดยใช้ หลักการและทฤษฎี ของการบริหารจัดการ ส่วนประสมทางการตลาดบริการและหลักการองค์ประกอบการท่องเที่ยว มาเป็นประเด็นในการรวบรวมข้อมูลการสัมภาษณ์ พบว่า ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informant) และแบบสอบถามความคิดเห็น เพื่อนำมาสร้างแนวทาง และยืนยันการนำแนวทางไปใช้จริง

ประกอบด้วยการทำงาน 4 ด้าน คือ ด้านการวางแผน ด้านการจัดองค์กร ด้านการนำไปปฏิบัติ และด้านการควบคุม ดังนี้

ด้านการวางแผน ประกอบด้วย

1. กำหนดนโยบายและแผนงาน เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงกีฬาด้วยจักรยาน
2. กำหนดนโยบายและแผนงานในด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงกีฬาด้วยจักรยาน โดยเน้นการมีส่วนร่วมขององค์กรทั้งภาครัฐ เอกชน และชุมชน
3. แผนสรรหาบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญในการดำเนินกิจกรรมและส่งเสริมการท่องเที่ยวด้วยจักรยาน
4. แผนการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว กิจกรรมจักรยาน โดยใช้ช่องทางการสื่อสารหลากหลาย
5. แผนพัฒนาสภาพแวดล้อม ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการท่องเที่ยวด้วยจักรยาน การจัดทำเส้นทางท่องเที่ยวด้วยจักรยานให้สวยงามปลอดภัย เชื่อมโยงกับแหล่งเรียนรู้ธรรมชาติและวิถีชีวิตชุมชน
6. แผนการสนับสนุนให้ชุมชนในพื้นที่มีส่วนเกี่ยวข้องเชื่อมโยงกับกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงกีฬาด้วยจักรยาน โดยเน้นให้สมาชิกในชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมและได้รับผลประโยชน์ที่เหมาะสม

ด้านการจัดองค์กร ประกอบด้วย

1. จัดตั้งองค์กรความร่วมมือในการส่งเสริมการท่องเที่ยวด้วยจักรยานที่ประกอบด้วย บุคลากรของศูนย์ศึกษาธรรมชาติและท่องเที่ยวเชิงนิเวศเจ็ดคด-โป่งก้อนเส้า การท่องเที่ยวจังหวัด บริษัทท่องเที่ยว ชมรมจักรยาน ผู้นำชุมชน และอื่น ๆ ตามความเหมาะสม
2. กำหนดหน่วยงานหลักโดยตรงในการรับผิดชอบหน้าที่ด้านการบริหารจัดการและส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงกีฬาด้วยจักรยาน
3. สรรหาบุคลากรที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญทางด้านการบริหารจัดการส่งเสริมการท่องเที่ยวและความสามารถในการ ทำกิจกรรมท่องเที่ยวด้วยจักรยาน มีความชำนาญด้านเส้นทางธรรมชาติตามแหล่งท่องเที่ยวจุดต่าง ๆ
4. สร้างแกนนำหลักของแต่ละกลุ่ม เช่น กลุ่มภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาชน ผู้ประกอบการ และชมรมจักรยานในการทำงานร่วมกันเป็นทีมเพื่อปฏิบัติต้งานและปลูกเปลี่ยนความคิดเห็นในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงกีฬาด้วยจักรยาน
5. อบรมบุคลากรในหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อดำเนินการด้านการท่องเที่ยวในเรื่องการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงกีฬาด้วยจักรยานเพื่อให้เกิดการพัฒนาของบุคลากรในองค์กร

ด้านการนำไปปฏิบัติ ประกอบด้วย

ด้านการส่งเสริมการตลาดบริการ 7'P

1. นำเสนอแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นจุดเด่นทางธรรมชาติที่มีสมบูรณ์ให้เป็นที่รู้จักเพิ่มมากขึ้นผ่านช่องทางต่าง ๆ ให้เกิดความน่าสนใจ ในการเข้ามาใช้บริการ
2. จัดทำคู่มือการท่องเที่ยว ข้อมูลการท่องเที่ยว และเผยแพร่ข้อมูล ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงกีฬาด้วยจักรยานตามเส้นทางต่าง ๆ
3. พัฒนาช่องทางการรับรู้ข้อมูลที่หลากหลายในช่องทางที่สามารถเข้าถึงทุกกลุ่มเป้าหมาย ได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวด้วยจักรยาน
4. ควรจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงกีฬาด้วยจักรยานในรูปแบบต่าง ๆ เช่น กิจกรรมการแข่งขัน กิจกรรมสุขภาพและออกกำลังกาย กิจกรรมในการอนุรักษ์ธรรมชาติ พร้อมทั้งกิจกรรมที่สอดคล้องกับวัฒนธรรมท้องถิ่นในชุมชน

ด้านองค์ประกอบการท่องเที่ยว 6'A

5. ควรจัดทำเส้นทางจักรยานเพื่อการท่องเที่ยวด้วยจักรยานที่สามารถใช้เพื่อการท่องเที่ยว และเพื่อการแข่งขันให้มีความเป็นมาตรฐาน เพื่อสร้างความมั่นใจแก่นักท่องเที่ยว พร้อมเป็นการยกระดับสถานที่ท่องเที่ยวให้มีประสิทธิภาพ เชื่อมโยงกับแหล่งท่องเที่ยว ชุมชน
6. ส่งเสริมให้ชุมชนพัฒนาจุดสนใจ สินค้า กิจกรรม เพื่อจูงใจนักท่องเที่ยวและมีรายได้เข้าชุมชน
7. ควรจัดทำระบบเทคโนโลยีและแอปพลิเคชันที่อำนวยความสะดวกในการให้ข้อมูล การรับรู้ข่าวสารกิจกรรมการท่องเที่ยวที่รวดเร็วในการประชาสัมพันธ์และช่องทางการตลาด เพื่อให้เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้ง่าย
8. สนับสนุน/สร้าง ด้านที่พัก สิ่งอำนวยความสะดวกของแหล่งท่องเที่ยว และระบบสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานให้เพียงพอต่อการให้บริการนักท่องเที่ยว อาหาร แหล่งทำกิจกรรม แหล่งเช่า-ยืม และซ่อมจักรยาน
9. ควรจัดระบบเตือนภัยหรือระบบรักษาความปลอดภัยและทรัพย์สินของนักท่องเที่ยว
10. ควรมีการจัดเตรียมเส้นทางให้มีความเหมาะสมและมีความเป็นมาตรฐานสำหรับการเข้าถึงยังแหล่งท่องเที่ยวและสำหรับการจัดกิจกรรมในรูปแบบต่าง ๆ ได้อย่างปลอดภัย

ด้านการควบคุม ประกอบด้วย

1. จัดทำแบบสำรวจความคิดเห็น และแบบประเมินผลความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว พร้อมทั้งติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรที่รับผิดชอบในส่วนต่าง ๆ เพื่อนำมาแก้ไขปรับปรุงให้มีความเหมาะสมมากยิ่งขึ้น
2. ตรวจสอบมาตรฐานของอุปกรณ์ และเส้นทางจักรยานเป็นประจำให้มีความปลอดภัยและพร้อมใช้งานเพื่อสร้างความมั่นใจแก่ผู้ใช้บริการ

3. จัดทำสถิติการท่องเที่ยวเพื่อเป็นแนวทาง ในการปรับปรุงและพัฒนารูปแบบการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงกีฬาด้วยจักรยานให้ดียิ่งขึ้น
4. จัดประชุมสม่ำเสมอเพื่อชี้แจงปรับปรุง แก้ปัญหาในงานและปรับวิธีการควบคุมเมื่อสถานการณ์เปลี่ยนแปลง

อภิปรายผลการวิจัย

ผลจากการสร้างแนวทางการจัดการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงกีฬาด้วยจักรยาน ณ ศูนย์ศึกษาธรรมชาติและท่องเที่ยวเชิงนิเวศเจ็ดคด-โป่งก้อนเส้า จังหวัดสระบุรี 1) ด้านการวางแผน พบว่า ต้องมีการกำหนดนโยบายและแผนการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงกีฬาด้วยจักรยาน พร้อมทั้งวางแผนการดำเนินงานในทุกๆระดับที่เกี่ยวข้อง สอดคล้องกับ วิทยา อินทร์พงษ์พันธ์ และปรางทิพย์ ยวนานนท์ (2562) กล่าวไว้ว่าการดำเนินการเพื่อให้แผนยุทธศาสตร์บรรลุตามวัตถุประสงค์ จำเป็นต้องบูรณาการทำงานร่วมกันวางแผนการส่งเสริมการตลาดบริการและวางแผนด้านการประชาสัมพันธ์ ในช่องทางต่าง ๆ เพื่อให้ข้อมูลข่าวสาร ด้านจุดเด่นของแหล่งท่องเที่ยวและด้านกิจกรรมท่องเที่ยวด้วยจักรยาน สอดคล้องกับ สาธิตชัย แซ่เช็ง และ สุขุม เฉลยทรัพย์ กล่าวไว้ว่า ภาครัฐและภาคเอกชน จำเป็นต้องให้ความสำคัญกับนโยบายการประชาสัมพันธ์ โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวออกสู่ตลาดทั้งในและนอกประเทศ และควรมีการจัดทำแผนงาน ประชาสัมพันธ์ด้านการท่องเที่ยว ควรจัดทำแผนในการพัฒนาเส้นทางจักรยานและด้านสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ จัดทำแผนการสนับสนุนให้ชุมชนในพื้นที่มีส่วนเกี่ยวข้องเชื่อมโยงกับกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงกีฬาด้วยจักรยาน สอดคล้องกับ ทวีพล ไชยพงศ์ (2557) กล่าวไว้ว่า การจัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับจักรยานชุมชนควรมีส่วนร่วมในการนำสินค้ามาจัดจำหน่ายแก่ผู้มาทำกิจกรรมซึ่งเป็นรายได้แก่ชุมชนในท้องถิ่น

2) ด้านการจัดองค์กร พบว่า กำหนดหน่วยงานหลักโดยตรงในการรับผิดชอบหน้าที่ด้านการบริหารจัดการและส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงกีฬาด้วยจักรยาน สอดคล้องกับ สมคิด บางโม (2558) ได้กล่าวไว้ว่าการเตรียมการวางแผนนั้น ก่อนอื่นต้องมีการจัดตั้งหน่วยงานหลัก หรือกลุ่มบุคคลขึ้นเพื่อรับผิดชอบการดำเนินงานจำเป็นต้องกำหนดผู้รับผิดชอบหลักเป็นศูนย์กลางในการดำเนินงาน และสรรหาบุคลากรที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญทางด้านการบริหารจัดการส่งเสริมการท่องเที่ยวและความสามารถในการทำกิจกรรมท่องเที่ยวด้วยจักรยาน มีความชำนาญด้านเส้นทางธรรมชาติตามแหล่งท่องเที่ยวจุดต่าง ๆ สอดคล้องกับ ศิริพร อิมหุ่น (2562) กล่าวไว้ว่าหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องสรรหาบุคลากรที่มีความรู้ มีศักยภาพ พร้อมทั้งควรเข้าอบรมจากหน่วยงานที่ได้มาตรฐาน สร้างแกนนำหลักของแต่ละกลุ่ม เช่น กลุ่มภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาชน ผู้ประกอบการ และชมรมจักรยาน ในการทำงานร่วมกันเป็นทีมเพื่อปฏิบัติงานและปลุกเปลี่ยนความคิดเห็นในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงกีฬาด้วยจักรยาน สอดคล้องกับ ประภัสสร มีน้อย (2562) และ อิทธิพล โกมล (2553) กล่าวไว้ว่า การจัดตั้งศูนย์เครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการและผู้เชี่ยวชาญด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬา ควรมีกระบวนการในการมีส่วนร่วมของชุมชนและภาคส่วนต่าง ๆ

มีการจัดประชุมในโอกาสต่าง ๆ เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจให้เกิดกับชุมชนและภาคส่วนต่าง ๆ ให้มีการแสดงความคิดเห็น ร่วมกันเสนอแนวคิดในการสร้างกิจกรรมการท่องเที่ยว พร้อมทั้งรวบรวมบุคลากรในหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องทางด้านการท่องเที่ยวในเรื่องการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงกีฬาด้วยจักรยานเพื่อให้เกิดการพัฒนาของบุคลากรในองค์กร

3) ด้านการนำไปปฏิบัติ พบว่า นำเสนอแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นจุดเด่นทางธรรมชาติที่มีสมบูรณ์ รวมถึงการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวด้วยจักรยานในรูปแบบต่าง ๆ ให้เป็นที่รู้จักเพิ่มมากขึ้นผ่านช่องทางต่าง ๆ ให้เกิดความน่าสนใจ ในการเข้ามาใช้บริการ มีการให้ข้อมูล คู่มือการท่องเที่ยวด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงกีฬาดูด้วยจักรยานตามเส้นทางต่าง ๆ สอดคล้องกับ ทัดดาว บุญปัญญาโรจน์ (2545) กล่าวไว้ว่า ในเรื่องการจัดทำคู่มือแนะนำการท่องเที่ยวในขณะเดินทางหรือทำกิจกรรมจะทำให้ นักท่องเที่ยวรู้วิธีการท่องเที่ยวโดยไม่ทำลายสิ่งแวดล้อมมากกว่าไม่มีคู่มือ พัฒนาช่องทางการรับรู้ข้อมูลที่หลากหลายในช่องทางที่สามารถเข้าถึงทุกกลุ่มเป้าหมายได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวด้วยจักรยาน ควรจัดทำเส้นทางจักรยาน เพื่อการท่องเที่ยวในรูปแบบต่าง ๆ และ เพื่อการแข่งขันให้มีความเป็นมาตรฐาน พร้อมจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกของแหล่งท่องเที่ยว ระบบสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานและระบบรักษาความปลอดภัยให้เพียงพอต่อการให้บริการนักท่องเที่ยว เพื่อสร้างความมั่นใจแก่นักท่องเที่ยวและเป็นการยกระดับสถานที่ท่องเที่ยวให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับ ปิยพร ทาวีกุล (2544) ได้กล่าวไว้ว่า การพัฒนาเส้นทางถือว่าเป็นด่านแรกที่จะพานักท่องเที่ยวมาใช้บริการ เพื่อให้นักท่องเที่ยวมีความสะดวกสบายในการเดินทาง ดังนั้นการพัฒนาจึงเป็นสิ่งจำเป็นไม่ว่าจะเป็น ถนน สิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆเพื่อให้นักท่องเที่ยวรู้สึกมั่นใจในการมาใช้บริการ

4) ด้านการควบคุม พบว่า จัดทำแบบสำรวจความคิดเห็น และแบบประเมินผลความคิดเห็นของ นักท่องเที่ยว มีการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรที่รับผิดชอบในส่วนต่าง ๆ พร้อมทั้งจัดทำสถิติการท่องเที่ยวเพื่อเป็นแนวทาง ในการปรับปรุงและพัฒนารูปแบบการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงกีฬาด้วยจักรยานให้ดียิ่งขึ้น สอดคล้องกับ ทวีพล ไชยพงศ์ (2557) กล่าวไว้ว่า การจัดทำรายงานสรุปการดำเนินกิจกรรมการท่องเที่ยวเป็นรายปีและสถิติการท่องเที่ยวเชิงนิเวศด้วยจักรยานในพื้นที่เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาการส่งเสริมท่องเที่ยว ตรวจสอบมาตรฐานของอุปกรณ์และเส้นทางจักรยานเป็นประจำให้มีความปลอดภัยและพร้อมใช้งานเพื่อสร้างความมั่นใจแก่ผู้ใช้บริการ

ข้อเสนอแนะการวิจัย

การดำเนินการตามแนวทางที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำแนวทาง และข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัยนี้ไปพิจารณา ตัดสินใจ เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวด้วยจักรยาน โดยเฉพาะ

1. การกำหนดแผนและนโยบายการส่งเสริมการท่องเที่ยวด้วยจักรยานที่ให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วม และมีความยั่งยืน

2. จัดตั้งคณะกรรมการและองค์กรที่รับผิดชอบโดยตรงเพื่อดำเนินการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงกีฬา ด้วยจักรยาน ขับเคลื่อนกิจกรรมท่องเที่ยวด้วยจักรยานอย่างต่อเนื่อง
3. ปรับปรุงสภาพพื้นที่ สิ่งอำนวยความสะดวก เส้นทางจักรยานให้เป็นมาตรฐานสามารถเชื่อมโยงกับแหล่งท่องเที่ยวภายในชุมชนได้
4. ใช้หลักการส่วนประสมทางการตลาดบริการและหลักการองค์ประกอบการท่องเที่ยวมาส่งเสริมการท่องเที่ยวและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้มีประสิทธิภาพ เพื่อสร้างค่านิยมได้มากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2560-2564.

กรุงเทพฯ : กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

กมลวรรณ กาญจนกิตติ. (2545) ศักยภาพของการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในจังหวัดเชียงใหม่. การค้นคว้าอิสระ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการจัดการอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ทวีพล ไชยพงศ์.(2557). แนวทางการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศด้วยจักรยาน ณ ววนพุทธอุทยาน น้ำตกเขาวังใต้จังหวัดปราจีนบุรี. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิทยาศาสตร์การออกกำลังกายและการกีฬา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.

ทัดดาว บุญปัญญาโรจน์. (2545). แนวทางการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยววนอุทยานภูชี้ฟ้า ตามหลักการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ. การค้นคว้าแบบอิสระศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการจัดการอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัย เชียงใหม่.

ปิยพร ทาวีกุล.(2544). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน กรณีศึกษา บ้านไหล่หิน จังหวัดลำปาง. การค้นคว้าแบบอิสระศิลปศาสตรมหาบัณฑิต,สาขาวิชาการจัดการ มนุษย์กับสิ่งแวดล้อม,บัณฑิตศึกษา,มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ประภัสสร มีน้อย.(2562). รูปแบบและกลยุทธ์การจัดการท่องเที่ยวเชิงกีฬาของภูมิภาคตะวันตกในบริบทประเทศไทย 4.0 .วารสารวิทยาลัยดุสิตธานี 13(2).

วิทยา อินทร์พงษ์พันธุ์ ,ปรางทิพย์ ยุวานนท์. (2562) การพัฒนายุทธศาสตร์การท่องเที่ยวเชิงกีฬาของประเทศไทย. วารสารวิชาการสถาบันการพลศึกษาปีที่ 11(1).

สิริพร อิมหุ่น. (2560). รูปแบบการบริหารจัดการท่องเที่ยวเชิงกีฬาผจญภัย. คุชฎินิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิทยาศาสตร์การออกกำลังกายและการกีฬา,บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา

สาธณีย์ แซ่ซิ่น และสุขุม เฉลยทรัพย์. (2554) แนวทางการพัฒนาการประชาสัมพันธ์เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวนครหาดใหญ่, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.

อานนท์ สีดาเพ็ง. (2559). รูปแบบการจัดการท่องเที่ยวเชิงกีฬาฮอกกีโดยการประยุกต์ทฤษฎีการแลกเปลี่ยนทางสังคม. ดุษฎีนิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิทยาศาสตร์การออกกำลังกายและการกีฬา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.

อิทธิพล โกมล. (2553). รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ : กรณีศึกษาบ้านวังน้ำหมอก อำเภอศรี เชียงใหม่ จังหวัดหนองคาย. กรมส่งเสริมวัฒนธรรมกระทรวงวัฒนธรรม, สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดหนองคาย.

สนับสนุนงานวิจัย : การวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนวิทยานิพนธ์และดุษฎีนิพนธ์สำหรับนิสิตระดับบัณฑิตศึกษาชาวไทย มหาวิทยาลัยบูรพา ประจำปีการศึกษา 2561